

Brev nr. 6, 2010 fra Hunsballe Avlerservice

Holstebro, den 16. juli 2010

◆ Konklusioner

● Kvikbekæmpelse: Kvik bør bekæmpes inden udlæg af frø i marken.
● Behandling af frøgræs- og udlægsmarker efter høst: Efterårsbehandlingen er afgørende for næste års frøudbytte.
● Bortsprøjtning af hvidkløver i engrapgræs: Bortsprøjt kløver tidligt.
● Bladrandbiller i kløverudlæg: Pas på angreb af bladrandbiller i nyudlæg efter høst.
● Bekæmpelse af enårig rapgræs efter høst af dæksæd i engrapgræs, rødsvingel og stivbladet svingel med Hussar OD.
● Udnyttelse af efterslæt: husk der er krav til høstudbytter.
● Udlæg af rajgræs og rajsvingel i renbestand: Såtidspunkt og udsædsmængde afhænger af typen.
● Salg af markfrø og efterafgrøder: se venligst www.hunsballe.dk under markfrø, aktuelt om markfrø.

◆ Husk hurtig nedtørring af frøet

Frøet skal **straks** efter høst tørres ned, så det er lagerfast. Vi modtager hvert år frøpartier, hvor kvaliteten er blevet nedsat betydeligt, fordi nedtørringen ikke har været tilstrækkelig effektiv. Frøet bør lige efter høst nedtørres til 11% vand eller derunder, så er det lagerfast. **Jo hurtigere nedtørring jo højere spireevne.**

Ved levering i høst skal både græs- og kløverfrø være nedtørret til maksimalt 12 % vand.

Ved levering fra 1. september skal græsfrø være nedtørret til maksimalt 13% vand og kløverfrø til 12 % vand. Din frøavlskonsulent giver gerne råd og vejledning om tørring af frø.

◆ Kvikbekæmpelse i frøgræssædskifter

Skadetærsklen for kvik er meget lav i sædskifter med græsfrø, idet der er fradrag for indhold af kvik i alle arter undtagen rapgræsserne. En etableret bestand af kvik kræver ofte behandling flere år i træk. Er kvikken tørkestresset ved en før-høst behandling med Roundup, betyder det ofte en nedsat effekt.

◆ Behandling af frøgræs- og udlægsmarker efter høst

Næste års frøudbytte afhænger meget af efterbehandlingen fra den foregående afgrøde. **Lys og vækst** i efteråret er nøgleordet for et højt udbytte næste år.

Afbrænding og afpudsning er vigtig i flerårsmarker

I rødsvingel og engrapgræs er afbrænding den foretrukne metode. I stivbladet svingel bør halmen fjernes efterfulgt af tæt afpudsning. I strandsvingel, hundegræs, engsvingel og rajgræs kan der enten foretages afbrænding, snitning eller fjernelse af halmen.

Ved afbrænding bør halmen spredes meget jævnt, så der ikke sker dødbænding i pletter og dermed giver grobund for fremspiring af væselhale.

Snittet halm skal spredes jævnt, og marken skal afpudses tæt indenfor en uge eller to, så halmen findeles endnu mere. En fordel ved snitning er, at halmen indeholder op til 60 kg kvælstof og kalium pr. ha, som bliver på marken. Samtidig kan det snittede materiale skygge for spildfrø og ukrudtsgræsser.

Nyudlæg skal have lys og eventuelt gødning for at komme i gang

Pas på det nye udlæg. Sæt altid så kort stub som mulig og fjern halmen hurtigst muligt. Svage udlæg kan med fordel tilføres 30 kg N pr. ha lige efter fjernelse af dæksæden og efter tæt afpudsning af kornstubben.

I 2009 er der i enkelte **foderrajgræs marker** set god effekt af snitning af dæksædshalmen på især rapgræsserne, idet halmen forhindrede fremspiring. Hvis dæksædshalm snittes kræver det:

- en veletableret rajgræsmark i bunden og kun i "fodersorterne"
- der må ikke være for meget halm i dæksæden
- der må ikke gøres unødigt stop med mejetærskeren
- halmen skal snittes i fuld bredde og med en god snitter
- der foretages en tæt afpudsning lige efter høst for at findele materialet.

Bekæmpelse af væselhale

Væselhale kan pletvis bekæmpes med:

- 0,5 l Reglone/ha + spk. i december/januar når afgrøden er gået af vækst. Der er risiko for skade på rødsvinglen, og derfor skal behandlingen kun udføres i mindre områder med meget væselhale.
- 2,0 l Stomp med gammel etikette efter en god afbrænding og en god regnbygge. Denne behandling gentages 12 -14 dage efter på fugtig jord med samme dosering. Vi har generelt dårlige erfaringer med denne løsning. Både Reglone og Stomp med gammel etikette er off-label godkendt til dette formål. Stomp er netop blevet revurderet og er med ny etikette er **ikke** godkendt til dette formål.

◆ Bortsprøjtning af kløver i engrapgræs

Efter høst af hvidkløver bortsprøjtes kløveren i august for at give lys til engrapgræsudlægget med 1,0 tabl. Express ST + spk. Der følges op 10 -14 dage efter med Hussar OD som er off-label godkendt med 0,02 l + 0,5 l Renol pr. ha.

◆ Bladrandbiller i kløver efter høst af dæksæd

Blandrandbiller kan især under tørre og varme forhold være et problem i nye kløverudlæg omkring høst af dæksæden. Angreb bekæmpes med 0,2 l/ha Karate 2,5 WG, som er Off-label godkendt. Behandlingen virker dog kun få dage, hvorfor det kan være nødvendigt at gentage den.

◆ Bekæmpelse af enårig rapgræs i nyudlæg

Enårig rapgræs bør efter høst af dæksæd bekæmpes med 0,02 l Hussar OD + 0,5 l Renol i engrapgræs, rødsvingel og i stivbladet svingel. Behandlingen foretages inden enårig rapgræs blomstrer i august/september. Hussar OD er off-label godkendt.

◆ Udnyttelse af efterslæt

Udnyttelse af efterslæt efter høst kan ske i hundegræs, rajgræsser, strandsvingel, engsvingel, rajsvingel og rødsvingel. Halmen fjernes eller brændes og marken afpudses. Derefter tilføres kvælstof – gerne i form af gylle. Mængden af kvælstof der må tilføres, afhænger af høsttidspunktet for frøafgrøden.

Tabel 1. N-norm for efterslæt af frøgræsmarker

Tidspunkt for høst	Plantedirektoratets N-norm for efterslæt afhængig af jordtype
Høstet <u>senest</u> 1. august	107 -114 kg N/ha
Høstet <u>efter</u> 1. august	52 – 53 kg N/ha

Husk på, at der er et udbytte- og dokumentationskrav ved udnyttelse af efterslæt, og at efterslættet skal fremstå som en særskilt afgrøde i gødningsplanen.

◆ Udlæg af rajgræs og rajsvingel i renbestand

Det optimale såtidspunkt for udlæg af rajgræs og rajsvingel i renbestand, afhængig af type, er vist nedenfor:

Tabel 2. Såtidspunkt for rajgræs og rajsvingel

Rajgræstype/rajsvingel	Optimalt såtidspunkt
Tidlig og middeltidlig alm. rajgræs, diploid	15. – 30. august
Tidlig og middeltidlig alm. rajgræs, tetraploid	25. august – 5. september
Sildig alm. rajgræs, diploid	10. – 25. august
Sildig alm. rajgræs, tetraploid og rajsvingel	20. - 30. august
Italiensk og hybrid rajgræs	20. august – 5. september

Udsædsmængde: Afhængigt af såbedet anvendes 7-9 kg/ha i diploid alm. rajgræs, 9-11 kg/ha i tetraploid alm. rajgræs og 8-12 kg/ha i italiensk, hybrid rajgræs og rajsvingel.

Sådybde: Sådybden for rajgræs er 2-3 cm, størst for tetraploid, italiensk/hybrid rajgræs og rajsvingel. Det er vigtigt, at frøet sås i ovennævnte dybde af hensyn til ukrudtsbekæmpelsen med Stomp, Boxer og DFF.

Som standard bør rajgræsset, når det er sået i 2-3 cm dybde, behandles med 0,8 l Stomp + 0,075 l DFF, dog minus 20% på meget lette jorde. Den bedste effekt opnås, hvis der behandles umiddelbart efter såning. Først i oktober behandles igen med 0,4 l Stomp + 1,0 l Boxer EC/ha. Der kan evt. tilsættes 0,2 l Oxitril CM med ny etikette, 0,3 Oxitril CM med gammel etikette eller 0,3 l Briotril/ha, hvis der er ny fremspiret tokimbladet ukrudt.

DFF og Boxer EC er begge off-label godkendt.

Stomp med gammel etikette er ligeledes off-label godkendt, hvorimod det på nuværende tidspunkt er usikkert, om der gives off-label godkendelse på Stomp med ny etikette.

Det er desværre ikke tilladt at anvende ovenstående midler i rajsvingel udlagt i renbestand.

Gødning: Alle efterårsudlæg bør tildeles 30 kg kvælstof lige efter såning. Det er ikke tilladt at anvende gylle til efterårsudlagt græsfrø.

Med venlig hilsen
Konsulentgruppen

HUNSBALLE FRØ A/S